

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان:

تولید تجاری ۱۰ هزار کیلوگرم دوگهای خواراکی
در استان هرمزگان *Saccostrea cucullata*

مجری:
حسین رامشی

شماره ثبت
۶۰۹۵۸

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان طرح/پروژه: تولید تجاری ۱۰ هزار کیلوگرم دوکفه‌ای خوراکی *Saccostrea cucullata* در استان هرمزگان

کد مصوب: ۲۴-۷۵-۰۱۹-۹۷۰۷۸۴

نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارنده‌گان: حسین رامشی

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرحهای ملی و مشترک دارد) :

نام و نام خانوادگی مجری: حسین رامشی

نام و نام خانوادگی همکار(ان): فریبز احتشامی، کیومرث روحانی قادیکلائی، سیامک بهزادی، عبدالرسول دریایی، محمد صدیق مرتضوی، رامین کریم زاده، محسن گذری، منصور خیاطیان، سیده لیلی محبی نوذر، سجاد پورمظفر، محمود حافظیه، کیوان اجلالی خانقاہ، عیسیی عبدالعیان، سیدرضا سید مرتضایی، زهرا کهوزادی روشن، رقیه خاوند، قاسم حبیب الله زاده، شهرام صیدمرادی، پروانه پیرشقویی

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): حجت الله فروغی فرد، همایون حسین زاده صحافی

نام و نام خانوادگی ناظر(ان) :

محل اجرا: استان هرمزگان

تاریخ شروع: ۱۳۹۷/۳/۱

مدت اجرا: ۲ سال و ۷ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۰

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: تولید تجاری ۱۰ هزار کیلوگرم دوکفه ای خوراکی

در استان هرمزگان *Saccostrea cucullata*

کد مصوب: ۲۴-۷۵-۱۲-۰۱۹-۹۷۰۷۸۴

شماره ثبت (فروست): ۶۰۹۵۸ تاریخ: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲

با مسئولیت اجرایی جناب آقای دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته مهندس منابع طبیعی (شیلات) می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش اصلاح نزد و تکثیر و پرورش

آبزیان در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۲۱ مورد ارزیابی و با رتبه خوب تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد پژوهشکده مرکز ایستگاه

با سمت محقق غیر هیأت علمی در پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان مشغول بوده است.

عنوان	صفحة	«فهرست مندرجات»
چکیده	۱	
۱- مقدمه	۲	
۱-۱- اهداف پژوهه	۴	
۱-۲- سوابق تحقیق در داخل و خارج از کشور با تاکید بر نتایج آنها	۵	
۲- مواد و روش‌ها	۸	
۲-۱- استقرار جمع آورهای صدفچه در آبهای بندر ملو و بندر لنگه	۸	
۲-۲- نحوه استقرار خطوط جمع آور	۱۰	
۲-۳- احداث مزرعه صدف و پرورش صدفچه	۱۱	
۲-۴- تجزیه و تحلیل داده‌ها	۱۲	
۲-۵- بررسی سموم جلبکی	۱۲	
۳- نتایج	۱۳	
۳-۱- نتایج بررسی فاکتورهای آب دریا	۱۳	
۳-۲- نتایج نشست صدفچه روی جمع آورهای مختلف	۱۴	
۳-۳- نتایج رشد صدفچه‌ها در مزرعه پرورش صدف بندر لنگه و بندر ملو	۱۹	
۳-۴- سنجش تعداد کل باکتری‌ها در صدف خوراکی پرورشی	۲۸	
۴- بحث	۲۹	
پیشنهادها	۳۱	
منابع	۳۳	
پیوست	۳۵	
پیوست ۱: نمونه فرمهای بررسی جمع آورها و زیست سنجی صدفچه‌ها	۳۶	
پیوست ۲: نتایج آنالیز واریانس یکطرفه جهت مقایسه تیمارهای مختلف از نظر فراواوانی مربوط به صدفچه	۳۹	
چکیده انگلیسی	۴۰	

چکیده

در این پژوهش اثر توزیع زمانی و مکانی نشت و جمع آوری صدفچه صدف خوراکی (Born, 1778) *Saccostrea cucullata* بر جمع آورهای احدهای از عمق ۳ تا ۷ متری از مرداد ۱۳۹۸ تا شهریور ۱۳۹۸ پس از استقرار آورها در دریا با سازه‌های سبد پلاستکی سینگ، ایرانیت، طناب زنجیری، پانل با تورهای نایلونی، گرگور سیمی در آبهای اطراف بندر لنگه و بندر ملو استفاده و مورد بررسی قرار گرفت. دو خط طولی ۵۰ متری با طناب به قطر ۱۴ میلیمتری که بوسیله لنگر به بستر متصل و ثبیت شد و جمع آورها بصورت عمودی به طناب اصلی در عمق های مختلف آویزان شدند. نتایج نشان داد مناسب ترین زمان جمع آوری صدفچه اوایل شهریور تا اواخر مهر و بهترین عمق جمع آوری صدفچه، عمق ۷ متری در اطراف آبهای بندر لنگه می‌باشد. جمع آور گرگور سیمی در عمق ۷ متری بیشترین نشت صدفچه به همراه داشت. حدود ۵ میلیون قطعه صدفچه از روی جمع آورهای مختلف استحصال شد. اختلاف معنا داری در میزان نشت صدفچه‌ها بر سطح جمع آورها در عمق‌های مختلف ملاحظه نگردید. نتایج نشان داد نوع کلکتور و عمق تاثیر و نقش بسزایی در افزایش فراوانی تعداد صدفچه‌ها دارد. همچنین یافته‌ها نشان داد که آبهای بندر لنگه در جمع آوری صدفچه صدف خوراکی *S. cucullata* دارای پتانسیل خوبی می‌باشد. صدفچه‌های با اندازه ۵ تا ۶ میلی متر به سبد‌های پرورشی در مزرعه پرورشی صدف انتقال داده شدند. از روش آویزانی خطی برای پرورش صدفچه‌ها استفاده گردید. هر مزرعه دارای ۱۲۰ سبد با ابعاد $15 \times 30 \times 30$ سانتی متر حاوی ۴۰۰ صدفچه می‌باشد که در عمق‌های ۳ و ۴ متر قرار داده شد. روش پرورش از نوع خطی آویزانی یا Hanging Culture Long line می‌باشد. طناب اصلی به قطر ۱۴ میلی متر با طول ۱۲۰ متر بطور افقی قرار می‌گیرد و بوسیله بویه‌های بزرگ و مکعبی شناور می‌باشند. رشد صدفچه‌ها در محدوده فروردين تا اردیبهشت ۱۳۹۹ بیشتر از ماه‌های دیگر بود که این رشد بیشتر به دمای مناسب آب دریا (۲۱-۲۳ درجه سانتی گراد) ارتباط دارد. رشد صدفچه‌ای پرورشی بعد از گذشت ۱۱ ماه به ۴۵ تا ۴۶ میلی متر رسید. تفاوت معنی داری در رشد صدف‌های پرورشی بین دو منطقه مزرعه پرورشی صدف خوراکی بندر لنگه و بندر ملو مشاهده نشد. میزان بقا در هر دو مزرعه لنگه و ملو ۵۰ درصد بود. با توجه به رشد طولی صدفچه بیش از ۱۰۰۰ کیلوگرم گوشت صدف خوراکی ساکوسترا کوکولاتا استحصال شد که بصورتهای گوشت با پوسته، گوشت خالص و بصورت کنسرو آماده شدند. قبل از استحصال گوشت صدف ۲۴ ساعت خود پالایی (Depuration) صدف‌ها در کارگاه انجام گرفت و آب دریا و صدفها مورد آنالیز سوم جلبکی و باکتریایی قرار گرفت. گونه شاخص بیماری زای باکتری ویبریو در نمونه‌های صدف دیده نشد. بیشترین موجودات مزاحم شناسایی شده در مزارع پرورش صدف خوراکی صخره‌ای بارناکل و انواع خرچنگ و مهمترین شکارچی شناسایی شده در مزرعه، نرمن تائیس (Thais sp.) بود.

کلمات کلیدی: بندر لنگه، صدفچه، صدف خوراکی صخره‌ای، پرورش صدفچه، مزرعه صدف، موجودات مزاحم